

Klusterilla elinvoimaa Etelä-Savon ruoka-alalle -hanke

Klusterityöpaja 3. 29.9.2022 klo 15 – 17, Partalan Kuninkaankartano, Juva

Toteutustapa

Järjestyksessään kolmas klusterityöpaja toteutettiin live-tapahtumana Juvalla. Työpajaan osallistui yhteensä 14 henkilöä. Työpaja toteutettiin learning cafe -menetelmällä. Sen mukaan osallistujat kiersivät pienryhmissä kolmen tehtävöpöydän läpi pohtien niissä asetettuja kysymyksiä. Kunkin työpöydän tehtävänanto ja tuotokset kuvataan alla. Suluissa kunkin työpöydän vetäjä.

Tehtävät ja tulokset

Pöytä 1: Lähiajan toiminta ja tapahtumat (Pirjo Kivijärvi)

Millaisia tapahtumia ja tilaisuuksia toivoisit Etelä-Savon ruokaklusterin järjestävän?

Pöytään kertyi 16 tapahtuma-aihiota. Lopputarkastelussa pidetyssä ”kannatusäänestyksessä” jokaisella oli mahdollisuus nostaa kolme aihiota, joiden toivoisi ensimmäisinä etenevän. Kolme kannatetuinta aihiota on esitetty seuraavassa ensimmäisenä.

- Kuluttajakäyttäytyminen, seminaari/webinaari globaalit trendit ja heikot signaalit – (Lisäys: ”Ja miten kaikki muutetaan rahaksi”) (4)
- Sadonkorjuufestarit kaikille (matkailutilat mukaan). Mukana myös kotimainen kala ja riista (4)
- Toimijoiden yhteistyö (koko ruokaketju mukaan) (4)
- Klusterin jäseniä osallistava tilaisuus: valmistetaan tarjoilut itse maakunnassa tuotetuista raaka-aineista
- Ruokaklusterin jäsenet tutuiksi toisilleen
- Ruokahankkeiden tapahtumat järjestetään ruokaklusterin alla toimiviksi
- Itä-Suomen palvelutukin toiminta esille ja tunnetuksi
- Elintarvikemarkkinavaltuutettu ja ruokavirasto tutuiksi (esim. webinaari)
- Valtakunnallisia toimijoita jalkautetaan Etelä-Savoon
- Ruokaklusteri mukaan valtakunnallisiin kampanjoihin
- Huoltovarmuus; teeman näkyvyys paikallisesti
- Vertaisoppiminen; teemoitettu kansallinen ja kansainvälinen tietotaito
- Opintomatkat ulkomaille
- Kilpailut (kokkikilpailut, ruokakilpailut)
- Tilavierailut; polku tiloista
- Vesi elintarviketuotannossa

Pöytä 2: Ohjaus ja organisoituminen (Teija Rautiainen)

Klusterin toiminnan tulee olla systemaattista ja kaikki jäsenet huomioivaa. Miten klusterin jäsenet voivat osallistua toiminnan suunnitteluun ja ohjaamiseen? Miten yritykset kiinnostuvat klusterin toiminnasta?/Miten kiinnostusta pidetään yllä?

- Säännölliset tapaamiset --> säännöllisyys hyvä, mutta usein ei jakseta osallistua 3-4 kertaa enempää
- Pitää olla kiinnostava sisältö, että haluaa käyttää aikaa
  - Esim. Aamukahvityyppinen säännöllinen tilaisuus, johon vapaa osallistuminen
- Yrityksiä kiinnostaa taloudellinen hyöty
  - Sellaisten hankkeiden edistäminen/hakeminen/tuki, josta yritykset voivat saada reilun tuen/avustuksen, esim. Yritysryhmä hankkeet
  - Tiedottaminen ja yritysten yhteen saattaminen
- Yrityskohtaisuus toiminnassa – mahdollisuus räätälöidä toimintaa
- Tarvitaan toimialakohtaista vuoropuhelua yritysten/sidosryhmien kesken
- Tarvitaan toimialarajat ylittävää kohtaamista
  -

Miten klusterin jäsenet osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja ohjaamiseen?

- Klusterin ohjausryhmä, jossa monipuolinen ja jäsenistöä mukaileva edustus
- Ohjausryhmä määrittelee konkreettiset tavoitteet (esim. Elintarvikevienti)
- Ala/teemakohtaiset työryhmät ja vuosittaiset toimintasuunnitelmat
  - Työryhmien edustavuus ("ei aina samat")
  - Yrittäjien kuuleminen ja osallistumisen taso: ei aikaa panostaa suunnitteluun kovin paljoa --> tämän tyyppiset työpajat tai vastaavat hyvä toimintatapa

Päätöksentekomekanismi klusterissa

- Pitää olla selkeä
- Klusterin pitäisi päästä mukaan kuntien päätöksentekoon: asiantuntijana, edustamassa ruoka-alaa ja tuomassa ruoka-alan merkitystä ja vaikutusta esille --> alan uskottavuuden lisääminen

Mitä klusterin pitäisi tehdä?

- Toimia hankekoordinaattorina
  - Tiedon hyödyntäminen & tulosten levittäminen
  - Osaamistarpeiden kerääminen ja niihin reagointi (tieto tarpeista palvelujen tuottajille), esim. Osaamista lisää pienimuotoisesta jalostuksesta, teknologian käytöstä
- Tuoda kuluttaja lähemmäksi tuottajia ja jalostajia
  - Kuluttajan ostokäyttäytymiseen liittyvä tieto
  - Klusterin kuluttajaneeli
  - Trenditietoisuuden lisääminen
  - Ruokaketjun avoimuuden lisääminen

Pöytä 3: Viestintä (Taina Harmoinen)

Klusterin toiminnan tulee olla läpinäkyvää. Tiedotuksella ja viestinnällä on merkittävä rooli. Mitä välineitä ja kanavia pitäisi olla käytössä?

Viestinnän perusasiat oltava kunnossa:

- säännöllisyys
- oikea-aikaisuus

- perusviesti sama kaikessa viestinnässä (-> rakentaa brändiä) + maksimissaan 3 asiaa
- erotuttava
- kohderyhmä
- oikean viestintäkanavan valinta

Syötteitä ulkoiseen viestintään:

- Ulkoista viestintää varten tulee olla julkaisualusta eli kotisivut. Kotisivujen pitää toimia aktiivisesti ja pystyä sitouttamaan lukija sivujen seuraamiseen.
- Paikalliset suoramyyntiyrittäjät ja tunnetut henkilöt voisivat olla Etelä-Savon ruokalähettiläitä.
- Sanomalehden välityksellä viestintää ruoka-alasta ja klusterista, mutta voi olla haasteellista.
- Nuorien tavoittamiseksi viestintä tulee olla kiinnostavaa ja haluttavaa ja tapahtua heidän käyttämissä kanavissa.
- Alueen tietämyksen laajentamiseksi viestintää oppilaitoksiin ja päättäjille. Oppilaitoksissa voisi hyödyntää kotitalousopetuksen tunteja sekä kouluruokailua. Päättäjille olisi hyvä olla myös face to face -tilaisuuksia.
- Kansainvälistä näkyvyyttä lisäämään yhteistyö mm. Europe Enterprise Network -alustan kanssa. Tiedotus Eurooppaan ja muuhun maailmaan. Kotisivujen oltava myös englanniksi.
- Ulkomaalaisten kiinnostusta Suomesta ja viestintäkanavista voisi kartoittaa haastattelemalla ulkomaalaisia Suomessa asuvia henkilöitä.

Syötteitä sisäiseen viestintään:

- Sähköpostitse selkeitä, lyhyitä viestejä. Ei paljon asiaa samaan viestiin, maksimissaan 3 asiaa. Linkitys kotisivuille, joissa lisätiedot. Myös muut some-kanavat käyttöön.
- WhatsApp-viestit nopeaan sisäiseen tiedotukseen. Linkitys tarvittaessa kotisivuille.
- Alueen yrittäjien ja toimijoiden keskinäisen yhteistyön ja tunnettuuden lisääminen.
- Muistettava myös jälkitiedotus tilaisuuksista eli alustusmateriaalit saataville ja koottuna esim. ruokaklusterin omalle youtube-kanavalle. Videoiden saavutettavuus pitää ratkaista tekstittämällä videot.
- Yhtenä viestintäaiheena hankintojen kilpailutusaikataulut.

Syötteitä Etelä-Savon ruoka-alan ydinviesteihin:

- puhtaus
- vesirikas alue
- ei muovia luonnonvedessä niin paljon kuin muualla